

po Evropi: »Mladi delavci, vojaki in mornarji niso dolžni braniti domovine buržujskih rabeljev. Ne spodobi se, da bi za tako domovino umirali. Dolžni so, da gredo na ulice ter sodelujejo pri stavkah in nemirih, podobnih tem, ki v Avstriji, v Zedinjenih državah Sev. Amerike, na Poljskem in na Japonskem že pretresajo kapitalistični svet. Buržuaziji ne smemo dati niti trenutka oddiha. Mladi vojaki in mornarji se morajo pobratiti s stavkujočimi. Z orožjem v roki morajo prestopiti v vrste uporne množice in, če bi se začela vojna, morajo obrniti svoje bajonete proti kapitalistom!«

Tako se glasi tajni oklic komsomola. Seveda sovjeti so pa pri vsem tem čisto nedolžni ter so kot država reda, pravice in poštenosti vstopili v — Društvo narodov.

Japonska je imela zadnji čas velike pomorske in zrakoplovne manevre ter se vneto pripravlja za vojno. Vkljub temu je vsa navdušena in zavzeta za mir. Zato je japonski poslanik v Moskvi predložil namestniku zunanjega ministra Litvinova, Stomonjakovu, da naj bi se ob mandžurski meji japonska in ruska vojska pomaknili za 50 km nazaj od meje, češ, na ta način bi se preprečili spopadi obmejnih čet. Stomonjakov na to ni nič odgovoril, rekkel je le, da bo stvar predložil sovjetski vladi.

Mesto Stomonjakova odgovarjajo »Izvestija«: »Popolnoma jasno je, da je japonski predlog poteza na šahu japonske vlade. Če bi sovjeti sprejeli ta predlog, bi Japonska mnogo pridobila, Rusija pa izgubila. Japonska bi lahko in naglo vzela svoje vojaštvo iz postojank, kjer bi se mogli vršiti spopadi, a to bi položaja japonskih vojsk nič ne izpremenilo. V poljubnem trenutku bi se japonska vojska spet mogla naglo vrniti na stare postojanke.

Popolnoma drugačen je položaj za sovjetsko vojsko. Pa japonskem predlogu bi rusko vojaštvo moralo zapustiti tudi Vladivostok in več strategično važnih krajev na vzhodnem pobreežju, s čimer bi se varnost ruskih obmejnih krajev znatno poslabšala. Kdo bo garantoval sovjetski vladi, da Japonska nekega dne ne bo dobila apetita po — Vladivostoku in po drugih nezavarovanih krajih Sibirije?«

Tako piše sovjetski vladni list. Japonska sicer trdi, da ne mara za rusko ozemlje, toda nenaden apetit bi se ji le znal vzbuditi po ruski zemlji in tedaj bi bilo za sovjete že prepozno. — Možnost oboroženega spopada med Japonsko in Rusijo torej ni odstranjena. Zato se obe državi še dalje pripravljata. Rusija se je v zadnjem času močno utrdila v vzhodni Sibiriji, v Vladivostok pa je dobila mnogo novih podmorskih čolnov, orožja in vojnih potrebščin. Poveljnik vzhodne armade, general Blücher, je izdal ukaz, da se morajo vsi na dopustu bivajoči oficirji v 48 urah vrniti k svojim vojaškim oddelkom.

Al. Koželj.

Poslednje vesti.

Politične novice.

Rusija je zasedla svoje mesto v Zvezi narodov dne 18. septembra.

Proti sprejemu Rusije v Društvo narodov so glasovale: Švica, Belgija, Portugalska, Argentina in Nizozemska.

Domače novice.

Odgovor kralja na brzojavko z mariborskega evharističnega kongresa. Med beležkami

»Po katoliškem svetu« objavljamo v današnji številki odgovor na brzojavki, kateri sta bili poslani z mariborskega kongresa sv. Očetu in papeškemu nunciju: Iz kraljeve pisarne je prejel škof dr. Ivan Tomažič dne 15. sept. naslednji dopis: »Njegovo Veličanstvo kralj je sprejel lepe želje udeležencev na evharističnem kongresu vernikov lavantinske škofije v Mariboru in je blagovolil naročiti tai, da Vam in udeležencem na kongresu izjavim zahvalo. Minister dvora Milan Antič.

Mariborska šolska sestra umrla. V Mariboru v samostanu čt. šolskih sester je umrla s. Šolastika Frančiška Žurman. Rajna je bila doma od Sv. Križa pri Rogiški Slatini in je dosegla starost 70 let. Blagi rajni svetila večna luč!

Pod vlak. Dne 17. septembra zjutraj kmalu po 5. uri, se je vrgel pod osebni vlak iz Maribora na Teznu pri Mariboru 31letni trg. poslovodja Božidar Kumer, ki je bil zaposlen pri ljubljanski tvrdki Perdan. Mladi mož se je mudil v Mariboru na dopustu. Ko so potegnili truplo izpod lokomotive, je že bilo čisto razmesarjeno.

Ženska šla pod vlak. Dne 17. septembra ob pol 9. uri zvečer se je vrgla v Studencih pri Mariboru pod vlak 17—18letna Karla Forstner, frizerka. Vzrok samoumora je nesrečna ljubezen.

Neznanege obešenca so našli v neki kleti pri St. Lenartu v Slovenskih goricah. Truplo je kazalo znake poškodb in radi tega je bilo odrejeno raztelesenje trupla in preiskava.

Nesreča dninarja. V Rogoznici pri Ptujso so podirali zid blivše opekarnice Macun. Zid se je porušil in pokopal pod seboj 28letnega dninarja Stefana Šaberl iz Trnovca-Sele. Izpod ruševin so ga potegnili ljudje z opasnimi notrajnimi poškodbami in ga prepeljali v ptujsko bolnico.

Avtobusna zveza Ptuj—Haloze. Poštna upr. bo uvedla s 1. oktobrom avtobusno vožnjo Ptuj — Sv. Vid — Sv. Andraž — Sv. Barbara — Sv. Marko — Ptuj. Ako bo promet dobičkanosen, bo ostal stalno.

Velika poneverba. Pri veliki trgovini z železnino Rakusch v Celju so odkrili velike poneverbe, ki so jih že dalje časa izvrševali nekateri uslužbenci tvrdke. Iz podjetja so odnašali marsikaj ter so plen nato pustili prodajati. Škoda je zelo velika. Policija je nekaj krivcev že aretirala. Preiskava se nadaljuje in se pričakuje nova odkritja.

Obsodba radi uboja lastne žene. Mariborsko sodišče je obsodilo 57letnega posestnika Ivana Cizariča iz Pavlovcev pri Ormožu na tri leta robije, ker je do smrti pretepel svojo ženo letos dne 16. marca. Do zločina je došlo, ker se je udajala žena pijači.

Pregnani vlomilci. V noči na 14. september je šest neznanih moških s silo odprlo železni rolo na vratih trgovine g. Rednaka na Teharjih pri Celju. Izrezali so že šipo na notranjih

vratih, ko je slučajno prišel mimo neki delavec, ki je šel v tovarno na delo. Vlomilci so se ga prestrašili in pobegnili v noč.

Mož ustrelil ženo in mater sedmih otrok. Na Viču pri Ljubljani se je odigrala dne 17. septembra strašna žaloigra. 41letni Jakob Mrzlikar iz Viča je ustrelil svojo ženo in mater sedmih otrok. Po zločinu se je predal Jakob Mrzlikar sam policiji.

Umor matere osmero otrok. Dne 17. sept. je bila umorjena v svoji hiši v Dolenji vasi na Dolenjskem 57 let stara Marija Puš, mati osmero otrok. Morilec je žensko zaklal v kuhinji, ko je lupila krompir. Umora je osumljen 20letni Karl Zlobec iz Dolenje vasi.

Jetniški begunec zaboden od orožnika. Med novicami poročamo, kako je ušel iz jetnišnice ljubljanskega okrožnega sodišča Anton Anžur skupno s tovarišem Cento. Anžur je že presedel po ječah 12 let in 6 mesecev. Po zadnjem pobegu se je zadrževal po ljubljanski okolici in je policija znala, kje približno se zadrži. Zadnje nedeljo dne 16. sept. se je priklatil Anžur v vas Sp. Zadobravo, kjer imajo Anžurjevi hišico. Zvečer je srebal pri mizi pod kostanjem kavo, ko so obkolili orožniki hišo in ga hoteli prijeti živega. Anžur je skušal orožnikom pobegniti in je bil zaboden nekaj cm nad srcem. Bajonet mu je prerezal žilo odvodnico in je izkrvavel.

Vlomilci oplenili blagajno odvetnika. V noči 15. septembra je bil izvršen dobro zasnovan vlom v hišo odvetnika dr. Jožefa Globevnika v Novem mestu. Vlom sta izvršila najbrž dva možka, katerima so bile hišne razmere znane in sta tudi znala za odvetnikovo železno blagajno. Lopova sta odprla železno vrtno ograjo ter sta najprej vrgla psu volčnjaku s strihlinom zastrupljeno meso, od cesar je sicer skrbni čuvaj naglo poginil. Iz vrta sta dosegla hišna vrata, katera sta odprla s ponarejenim ključem in istotako sta prišla v odvetnikovo pisarno, kjer je blagajna in v katero sta vlomila s »svinjsko nogo«. Izrezala sta v steni blagajne precejšnjo luknjo, skozi katero sta izmaknili veliko usnjato listnico. V njej so bili trije tisočaki, popolnoma novi. Poleg je bil še en bankovec za 1000 Din, 14 bankovcev po 100 Din, več kovancev po 50 D, 5 avstrijskih zlatnikov po 20 kron, 16 ameriških dolarjev, 2 holandska bankovca po 10 gld, 2 belgijska bankovca po 5 belgov, 7 italijanskih lir in 2 bankovca po 5 šillingov. Nadalje sta odnesla tudi večje število kolkov po 2 in 5 Din. Vlomila sta tudi v pisalno mizo, kjer sta upala najti prav tako dober plen. V njej pa nista dobila razen nekaj tujih valut nobenih drugih vrednosti. Iz blagajne sta razmetala večje število hranilnih knjižic različnih denarnih zavodov, ki pa jih nista odnesla v bojazni zase. Prav tako sta pustila na mestu ostale vrednostne papirje, ki jih je bilo v blagajni in v mi n predalu za več tisoč dinarjev. Ker so bile hranilne knjižice zapечатene v kuvertah, sta vlomilca mislila, ko sta izpraznjevala blagajno, da je tudi v poleg ležeči kuverti hranilna knjižica. V tej kuverti pa je bilo 2800 Din v bankovcih, ki jih je našel lastnik dr. Globevnik pri preiskavi nedotaknjene v blagajni. Vsa škoda znaša nad 10 tisoč dinarjev. Vlom in nered v pisarni je prvi opazil v zgod jih jutranjih urah odvetnik sam, ki je zadevo takoj naznanil novomeškemu orožnikom.

50letnica srbskih železnic. Prva proga Belgand—Niš je bila zgrajena leta 1884 in je peljal 24. avgusta po njej prvič vlak. Za redni osebni promet so otvorili progo dne 3. sept.

omenjenega leta in za tovorni 15. septembra. Prvotno so bile srbske železnice pod upravo francoskega društva, ki pa je izročilo pozneje železnice v srbske državne roke.

Službodajalčeve datjave v slučaju bolezni posla. Pa par. 1156 o. d. z. je službodajalec dolžan dati poslu, ki je sprejet v službodajalčovo hišno skupnost in je v takem službenem razmerju, ki posebno zahteva njegovo pridobitno delavnost — v bolezni, ki ni povzročena ne namenoma, ne z veliko nemarnostjo, potrebno zdravniško oskrbo (doma ali v bolnici) do 14 dni, ako je službeno razmerje trajalo že 14 dni in do 4 tednov, ako je trajalo pol leta. (Po koroškem in ljubljanskem poselesem redu bi bilo samo 14 dni.) Torej če še ni bil posele 14 dni v službi, delodajalec ni dolžan za zdravljenje v bolnici sploh ničesar plačati. Prav tako ne, če je službovanje sklenjeno le za dobo začasne potrebe in še ni trajalo en mesec.

Novice iz drugih držav.

Velika planinska nesreča. Reševalno moštvo je preneslo dne 17. septembra z Wettersteina v Monakovo sedem smrtno ponesrečenih trupel nemških turistov. Turisti so popadali v prepade pri nevarnem plezanju po nedostopnih stenah ter skalah.

Redka avtomobilska nesreča. V francoskem mestu Dijon se je pripetila redka avtomobilska nesreča. Avtomobilist je peljal tri svoje otroke iz mesta in v okolici ustavil vozilo. Ko se je avtomobilist oddaljil od voza, je ta naenkrat kar sam zdirjal naprej in padel v reko. Vsi trije otroci so utonili.

Dopisi in prireditve.

Razvanje pri Mariboru. (30letnica gasilcev.) Vrli gasilci v Razvanju so proslavili v nedeljo dne 16. septembra 30letnico obstoja svoje čete. Priredili so lepo zasnovano proslavo, ki se je pričela v soboto zvečer z bakljado. V nedeljo zjutraj je priredila gasilska godba budnico, ob osmih je bil sprejem gasilskih čet iz okolice in okrajnega glavarja, ki je zastopal podbana kot pokrovitelja, ob pol desetih pa se je vršila slovesna služba božja, ki jo je opravil hočki dekan g. Sagaj. Po sveti maši so položili gasilci vence na grobove 12 pokojnim tovarišem. Pri tem sta govorila načelnik in predsednik. Po obredih na pokopališču se je vršil mimoход vseh gasilcev, nato je bila slavnostna seja popoldne pa velika tehnična vaja pod poveljstvom načelnika delavniške požarne brambe in župnega tehničnega vodje Kesslerja.

40letnico Prosvetnega društva so proslavili zadnjo nedeljo v Negovi. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1894 od takratnega tamošnjega župnika g. Alojzija Šijanca. Na dnevnem redu proslave je bil cerkveni govor g. dr. Jož. Jeraja iz Maribora, igra, slavnostni govor in lepa pesem. Prireditelji so spored hvalevredno izvršili.

Cvetkovci. Preminul je v 62. letu starosti Žipanov oče, Anton Geč, ki je bil obče spoštovan in priljubljen občan in faran. Pogreb se je vršil v nedeljo dne 16. septembra, popoldne po večernicah. Od hiše žalosti je vzel slovo od pokojnika nečak Franc Geč, častnik v pokoju v Mariboru, in je orisal njegovo življenje. Pogreb je vodil domači g. župnik J. Rehar ob asistenci g. stolnega kapelnika Iv. Ev. Gašparič. Ob odprtem grobu se je poslovil domači župnik, nakar mu je pevski zbor zapel žalostinko. Ker je bil naklonjen gasilski četli sem od ustanovitve, so ga tudi tovariši gasilci spremeli k večnemu počitku. Raj-

ni je bil rad v veseli in poštenu družbi ter se rad spominjal vojaških let, ki jih je preživel kot prostovoljec in v svetovni vojni v Galiciji. Zapustil je ženo in tri preskrbljene hčere. Tolaži naj jih zavest, da se vidimo nad zvezdami!

O družini Device Orleanske.

Dne 30. maja 1429 je umrla sv. Ivana d'Arc, sežgana kot krivoverka in čarovnica na ukaz Angležev, katerim je ta sveta devica kot voditeljica francoske vojske povzročila mnogo težav in porazov. Staršem, bratom in sestri je ta smrt prizadela težko bol. Niso mirovali, dokler niso dosegli obnovitev procesa, ki je dokazala popolno nedolžnost Ivane ter ji vrnila vzeto čast. Starši so se pisali Jakob in Izabela d'Arc ter so bili preprosti kmetje v lovenski vasi Donremy. Ivanina smrt je očeta tako hudo potrla, da je leto dni kasneje umrl. Ivana je imela mlajšo sestro in tri brate, izmed katerih je bil Peter po svoji pogumnosti podoben svoji junaški sestri. Spremljal jo je na njenih vojnih pohodih ter prišel z njo v angleško ujetništvo, iz katerega se je težko rešil. Po svoji rešitvi ni pozabil svoje tako sramotno usmrčene sestre Ivane. On je bil tisti, ki se je na vse moči trudil za vzpostavitev njene časti. Leta 1440 je s svojo materjo in svojo hčerko Marjeto potoval v mesto Orleans; morali so, ker so bili siromašni, 130 milj potovati peš. Ko so dospeli v mesto, je mati Izabela tako obolela, da je sprejela v nekem ženskem samostanu ponudeno ji stanovanje in postrežbo.

Magistrat mesta Orleans, ki ga je Ivana rešila iz rok Angležev (zato se imenuje Devica Orleanska) je materi Izabeli radi zaslug njene hčere dovolil mesečno penzijo 48 pariških goldinarjev. Peter pa je dobil od orleanskega vojvoda — kraljevega bratranca — malo zemljišče ob reki Loiri, ki ga je zasadil s prvovrstnimi rastlinami in sadnim drevjem. Ko je mati okrevala, se je k njemu preselila. Leta 1455 se je končno začela obnovitev procesa, ki jo je rodbina tako iskreno želela in za katero se je tako vztrajno trudila. Pred sedoval je razpravi remski nadškof, prisednika sta bila pariški in coutanski škof. 7. julija 1456 je bil tisti tako vroče zaželjeni dan, ki je vradostil vso Ivanino rodbino, ko je slišala sodbo: »Izjavljamo pred Bogom in ljudmi, da so Ivana, njeni starši in vsa rodbina brez vsakega madeža in brez sramote.« Mati Izabela je umrla dve leti po tem presrečnem dogodku. Ko je Peter umrl brez potomcev, je njegovo zemljišče, ki ga je z umnim gospodarstvom pomnožil, pripadlo deloma državi, deloma njegovim nečakom, sinovom dveh njegovih bratov. Naslednji rod je živel — kralj Karl VII. je

Ivanino rodbino poplemeniti — življenje pdeželskih plemičev, ki so vživali velik sloves radi svoje pobožnosti, razumnosti in pogumnosti. Člani te rodbine so se omožili, odnosno oženili v višje plemiške rodbine, kakor Bellegarde, Gauthier, de la Roque in Dode-mon ter so ponesli kri, ki je tekla po žilah največje francoske narodne junakinje, tudi v angleške, nemške in nizozemske plemiške rodbine. Ko se je Ivana Marjeta d'Arc omožila z baronom Adamom Dodemonom, ji je kralj poklonil v dar sloveči meč, ki ga je nosila sv. Ivana. Eden izmed potomcev te familije je nedavno izdal knjigo, ki poroča o zgodovini rodbine sv. Ivane, Device Orleanske.

MALA OZNANILA

Genik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklci, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Posteljne odeje (domači izdelek) od 90 Din naprej, rjuhe (kapne) od 65 Din, blazine od 35 Din naprej pri A. Stuhec, izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stolna ulica 5. 960

Vajenec za mizarstvo obrt se sprejme. Jurij Kobale, strojno mizarstvo v Slovenski Bistrici. 962

Viničarja s štirimi delovnimi močmi, popolnoma izvežbanega v vinogradniški stroki, iščem. Anton Beršnik, Brezno. 963

Kmetje, posojilo po ugodnem pogoju, nasloviti na: Simon Ločičnik, poverjenik, vas Marenberg. 961

Oženjen brez otrok iščem službo majerja ali kaj sličnega. Keber Franc, Ruše. 965

Iščem viničarja z 4 do 5 delavnimi močmi. Ponudbe na: Rozmanič, p. Limbuš. 964

Prodaja zemljišča. V Podovi pri Pragerskem se proda 24 oralov pašnika in hoste, tudi po parcelah najmanj 2 orala. Plačilo se sprejme tudi v hranilnih knjižicah. Povpraša se v pisarni dr. V. Kukovca v Mariboru, Sodna ulica 9. 969

Posestvo 1 oral, hiša lesena, z opeko krita, z branjem, njiva itd., se proda za 16.000 Din, do 28. septembra. Vrh Zbelovo 28, pošta Poljčane. 966

Iščem službo viničarja. Ulipi, Spodnji Zerjavci: 56, p. Sv. Lenart v Slov. gor. 970

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Orla vas pri Braslovčah kupi 1 vagon jabolok zimskih sort, spravljениh začetkom oktobra za mošt. Točne ponudbe naj stavijo le producenti, prekupci so izključeni, do 28. septembra. 968

Suhe gobe, jajca, maslo, fižol, deteljčno seme, pšenico, vinski kamen se kupuje v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Zamenjava bučnic in sončnic za olje. Najugodnejši nakup oblačitnega blaga in vseh potrebščin za jesen in zimo. 967

Listnica uredništva.

Črešnjevce pri Slov. Bistrici: Vse rez, kar pišete, a bi nam objave ne dovoljilo državno pravdnštvo ali tožilstvo.